

EKEN MORRIS DANCERS

1979-1989

MORRISDANCERS/MUSICIANS 1979 — 1989.

Alcock Roly, England
Alfredsson Lennart
Axelsson Ulla
Brander Susanne
Broden Ewa
Dahlström Rolf
Epel Leif
Forsberg Bertil
Fredlund Eva
Hagenstam (Frykmo) Ingrid
Hansson Annika
Hansson Mats
Hayward Ron
Ivarson Jan
Ivarson Kerstin
Kumlien Rickard
Larsson Agneta
Leander Ulf
Ljunggren Åke
Lundblad Suzanne
Lähet Kjell
Martinsson Börje
Nylin Leif
Nordstedt Lars-Erik
Ojalainen-Dahlström Anja
Pettersson Ann
Rudd Raymond
Rehal Jagdev
Schalin Vicky
Snell Charles, England
Sten Karin
Walker Steve, England
Weaver Donald, USA
Westbom Mona
Åkerberg Lennart

OUR TEACHERS

Turnham Adrian, 1979 och 1980
Heap Steve, 1983 och 1984
Laughlin Cecil, 1985
Woodall Alf and Helen, 1987

***”This is it and that is it
and this is morris dancing...”***

Torsdagen den 23 mars 1979 puttrade jag (Jan I) iväg i min röda djungeltrumma (SAAB 2-taktare) till någon som hette Mats Hansson på Sorögatan i Kista. Det skulle vara ett informellt möte för de som anmält sig till något så exotiskt som en kurs i morrisdans.

Detta möte blev upptakten till vad som visat sig överleva i minst 10 år, EKEN MORRIS DANCERS. Trots de tordagkvällar, med bara 3 - 4 närvarande, då vi misströstat om framtiden, så firar vi 10 år 1989 bla med en jubileumsturne i England.

Järva Gille, som under alla dessa år haft denna gök unge i boet, är värda ett stort TACK!

Vi fem som överlevt alla 10 år, Lennart Alfredsson, Rolf Dahlström, Mats Hansson, Jan Ivarson och Rickard Kumlien har nog klarat oss relativt oförstörda genom åren. En och annan blesyr har vi fått men annars ser vi lika unga och ofördärvade ut nu som för 10 år sedan, eller hur!

En extra stor omtanke bör gå till en av de stora entusiasterna, Mats Hansson, som hade det goda omdömet att satsa tid och kraft på att starta något så udda för mer än 10 år sedan. Utan honom hade detta äventyr aldrig startat...

Morris Dancing — lite om ursprung och tradition

av Mats Hansson

Morrisdans är en gammal dansform. Här i Sverige anser vi en dans vara av ålderdomligt slag om den är äldre än 1800-talets modedanser från kontinenten dvs. schottis, polka, mazurka mm. Morrisdans i den form vi finner den idag fanns helt säkert på 1600 talet i England och troligtvis, om än i något annorlunda form, minst ett par århundraden före det. Morrisen intar därmed en särställning (tillsammans med färöisk kvaddans) som en av de äldsta, större folkdanstraditionerna i Nordeuropa.

Detta är utom tvivel. Vad som dock är mycket omtvistat och föremål för många olika teorier är morrisdansens äldsta historia, dess ursprung och betydelse. Man säger ofta att morris är en rituell dans och menar därmed att dansen ingick i en religiös rit för att blidka de goda fruktbahetsandarna och/eller för att skrämma bort de onda andarna. Men stämmer det? Det finns inga skriftliga rapporter om några sådana religiösa riter kring morrisdans. Om detta med fruktbahetsrit stämmer, så måste det vara en hednisk ritual, eftersom kristendomen aldrig accepterat några ideer om fruktbahetsandar.

England kristnades mycket tidigt, under 600-talet. Man måste i så fall söka sig tillbaka till sen romersk tid eller folkvandringstid för att hitta rötter till morrisdans, och det blir nästan 1000 år före de första skriftliga rapporterna om morrisdans. Tidsrymden blir för lång för några hållbara resonemang, det blir mest spekulationer i avsaknad av arkeologiska bevis.

Nej, vi får nog acceptera att morrisen vuxit fram åtminstone i kristen tid. Vad man däremot vet är att många hedniska element levat kvar länge i folktron. Vi i Norden trodde väl ganska sent i tiden på tomtar, troll, älvor och vättar trots att vi i princip varit kristnade. Man kan heller inte bortse från gamla morrisdansares bestämda (och samstämmiga) mening att man dansar "for the luck" eller rentav för fruktsamhet och goda skördar. Det är alltså fullt möjligt att man på säg 1300-1400-talen verkligen tog det rituella mycket allvarligt i en morrisprocession eller liknande. Trots det så föredrar många dansforskare i England att nöja sig med att kalla morris för en ceremoniell folkdans. Att dansen ingått i speciella ceremonier, rituella eller ej, är odiskutabelt.

Morrisdans har aldrig stått i direkt fiendskap mot kyrkan. Den har tvärtom ofta omhulats och tagits upp i kyrkliga ritualer i olika sammanhang. När morrismännen i Bampton dansar sin årliga pingst-dans så är ett besök på prästgården med uppvisning på gräsmattan lika självklart som pub-besöket senare på dagen. På många håll ingick morrisdans som ett inslag i "church-clipping", en tradition som går ut på att 'omfamna' kyrkan med en stor ring av människor. Jämför med förhållandena i Sverige på 1800-talet, då fiolen och polskan ansågs som djävulens verktyg och motarbetades kraftigt. Den vilja som den engelska kyrkan tydligen haft att acceptera och anamma morrisen skulle kunna tas som bevis för att morrisdans varken ansågs speciellt hedniskt eller rituellt. Men slutsatsen är farlig, det skulle lika gärna kunna tas som bevis för att dansen ansågs hednisk och 'farlig' men svår att bekämpa, varför det effektivaste hade varit att inlemma dansen i kyrkan och på så sätt ta udden av den hedniska traditionen.

Må vara hur det vill, i början av 1500-talet finns de första rapporterna om morrisdans och även någon enskild avbildning, bl.a. den berömda glasmålningen "The Betley window". Morris-dansare omnämns då oftast i samband med redovisningar av utbetalningar till utrustning, mat och dryck till morrisdansare. Ur dessa kortfattade rader kan man sluta sig till att morrisdans inte var någon ny företeelse vid denna tid (början av 1500-talet). Det är också intressant att konstatera att morrisdansen tydligen var något av en institution i by- eller stadsgemenskapen som krävde sin ersättning från den "offentligasektorn". Det finns dock ingenting vid denna tid som beskriver hur danserna såg ut, det verkar överhuvudtaget inte som morrisdansarna lockade till sig någon större uppmärksamhet vilket redan det kan föranleda en misstanke om att dansen redan då var gammal.

Under senare delen av 1500-talet blir det populärt att omnämna morrisdans i tidens skådespel, så till exempel hos Shakespeare fastän mycket flyktigt. En av Shakespeares skådespelare, William Kemp, dansade morris(solo) från London till Norwich år 1599 och skrev en liten skrift om sitt hjältedåd.

1500-talets slut utgör en viktig tid i morrisens historia. Det är nu högrenässans och ett mycket gynnsamt kulturellt klimat i Elisabeth I:s England. Dels börjar skildringar dyka upp som ger en antydning om hur morrisdans ser ut, dels kommer det en mängd influenser utifrån som kan ha påverkat själva dansen. Typiskt för 1500-talets morris verkar vara:

- Övervägande män som dansar
- Bjällror och fransar, tygband vid armbågarna (näsdukarnas föregångare?)
- Inga käppar
- Musik på 'pipe and tabor' (enhandsflöjt med trumma)
- Dansas ofta ihop med Hobby Horse (man på låtsas häst) och Maid Marian (man utklädd till kvinna).
- Figurerna som regel av typen rounds (cirklar).

Morrisen verkar förekomma mer i stadsmiljö än i småbyarna vid denna tid (kan vara skenbart, naturligtvis fanns i städerna fler skrivkunniga personer i sådan ställning att deras skrifter kunnat bevaras till eftervärlden).

Drottning Elisabeth I:s hov vid slutet av 1500-talet utgjorde en smältdegel för allehanda kulturinflytanden från renässansens Europa. Här dansades många danser som kan ha haft inflytande på morrisen, t.ex. tidens modedanser som galliard, volta mm men också två speciella danser vid namn morisco (mauresque) och matachin. Enligt en forskare (Forrest) har matachin haft stort inflytande över morrisdansen och t.ex. tillfört pinnarna, men detta bestrids av andra. Den andra dansen, morisco, har åtminstone namnet gemensamt med morris. Morisco var en dans som från Spanien och Frankrike spred sig till hoven under 1400- och 1500-talen som en slags burlesk uppvisningsdans. Den ansågs föreställa kampen mellan de kristna och morerna dvs. de nordafrikanska muslimer som ockuperade Spanien under 1300-1400-talen. Namnet 'morris' tros komma från 'moorish' som betydde just morisk. 'Moorish' stod dock för ett allmännare begrepp i betydelsen 'hednisk' eller 'mörkhyad människa'. Dessa samband ledde Cecil Sharp i början av vårt sekel till att tillskriva morrisdansen ett spanskt ursprung, men detta har numera förkastats. Möjligen kan hemvändande soldater från 100-årskriget med Frankrike (1337-1450) ha sett moriscon och tyckt att de liknade hemlandets danser och därför döpt dessa till 'morris'. En annan förklaring till namnet kan vara att morrisdansare i gamla tider dansade med svärtade ansikten som förklädnad (förekom in på 1800-talet) vilket gjorde att de såg 'moriska' ut. Eller kanske ansågs dansen helt enkelt hednisk, 'moorish'.

Under 1600-talet börjar morrisdans likna den form vi känner den idag. Under inbördeskrigets dagar och Cromwells puritanism låg nog dansen på hyllan ett tag, men när den åter börjar skymta i skrifter mot slutet av 1600-talet så verkar dansen definitivt ha hamnat på ställen där den bevarats fram till 1800 talets mitt, t.ex. Brackley och Lichfield. Samtidigt har den engelska country-dansen tagit form och publicerats i små läroböcker av t.ex. John Playford (år 1650). Utan tvekan finns många av figurerna från country-dansen med som element i morrisdansen från denna tid.

Enligt vissa forskare uppstår under 1600-talet en speciell typ av uppvisningsdans som kallas 'bedlam morris' och består av käppdanser, huvudsakligen som en festlig gatudans med möjlighet att tigga ihop lite pengar. Denna dans förekom sporadiskt i Buckinghamshire, Northamptonshire och i ett bälte norrut och över till gränsen mot Wales. En forskare har pekat på att de morristraditioner i Cotswolds som har övervägande del käppdanser t.ex. Adderbury, Brackley och Badby gränsar till detta bedlam-område. Dagens (eller snarare 1800-talets) morrisdans i Cotswolds-området skulle därmed uppstått som en sammansmältning av den äldre, näsduksmorrisen med sitt eventuella rituella ursprung och denna senare käppdanstradition. (Den s.k. 'border morris' som förekommer vid gränsen mot Wales skulle enligt denna teori ha hela sitt ursprung i bedlam morris.)

Under 1700-talet verkar morrisdansen koncentreras till de små byarna kring Cotswolds dvs. området mellan Oxford och Stratford-on-Avon i centrala England. Morrisen lever nu ett undanskymt men aktivt liv i småbyarna, fjärran från hoven och överklassen. Inom ett område har nästan varje liten by sitt eget morrislag, bestående av byns unga, vigaste män som tränar hårt varje vår för att dansa vid pingst i diverse festligheter. Troligtvis finns alla idag kända morrisbyar med på denna morriskarta vid 1700 talets mitt. En unik målning, 'The Dixton Harvesters' av okänd konstnär är från denna tid. På målningen, som visar en skörde-scen, finns alla de element som vi idag förknippar med morris: Sex dansande män, vita skjortor med korslagda band (baldricks), bjällror, näsdukar och 'fool'. Att konstnären placerat dansarna mitt ute på ett fält, till synes på väg bort från de skördande människorna är säkert inte taget ur luften. Ritual?

Denna utveckling av 'by-morrisen' fortsätter in på 1800-talet, och c:a 1830 verkar vara något av en höjdpunkt då byarna anordnar morristävlingar t.ex. det årligen hållna Kirtlington Lamb Ale. Troligtvis tillkommer en del steg och trixigheter till morrisen under denna tävlingsatmosfär. Nya element till musiken (populärasånger) tas upp under 1800-talet liksom även klädesdetaljer t.ex. höga hattar.

Vid 1800-talets mitt sker så en katastrofal nedgång i morristraditionen. 1840-1860 är den stora morrisdödens decennier. Flera faktorer samverkar. Många byar avfolkas pga. industrialiseringen och inflyttningen till storstäderna. Den viktigaste orsaken till nedgången verkar dock vara att morrisen plötsligt inte anses 'fin' längre. Lite gammaldags och möjligen larvig. Det är svårt att veta vad som ligger bakom detta synsätt vid 1800-talets mitt men möjligen känner man vågorna från den 'nya tiden' med ny teknik och med England som stolt nation mitt i ett världsimperium. Genom tidningar kommer den stora världen längre ut till småbyarna än någonsin tidigare.

Det dröjer bara några decennier så börjar synsättet att vända igen i samband med nationalromantiken på 1880-talet. Det är nu plötsligt lite märkvärdigt igen med en urgammal engelsk danstradition, men vid denna tid har de allra flesta byarna för länge sedan upphört medmorrisdansen. Endast ett fåtal byar fortsätter en- vist t.ex. Bampton, Headington, Abingdon och Chipping Campden.

När folkmusikupptecknaren Cecil Sharp besöker Headington Quarry på annandag jul 1899 råkar han få se morrisdansarna från orten visa upp sig. Cecil Sharp hade aldrig sett något liknande. Han blev fascinerad och kom att ägna återstoden av sitt liv (till 1924) åt att teckna upp och lära ut morris. Av äldre morrisdansare som mindes ungdomens dans vid mitten av 1800-talet lyckades han uppteckna och rekonstruera 10-15 morristraditioner, och dessa har utgjort ryggraden i dagens engelska morrisrepertoar.

Cecil Sharp och en dam vid namn Mary Neal samarbetade i början med projekt som innebar att lära upp en ny generation morrisdansare. De två kom ganska snart i en schism men fortsatte var och en på sitt håll att skapa nya morrislag. Vid denna 'revival'-tid spelade kvinnorna en mycket stor roll, då männen ofta svek eller blev inkallade i första världskriget. En bit in på 20-talet blev Cambridge centralplats för morris, och Cambridge Morris Men bildades. Dessa reste bl.a. runt i de gamla morrisbyarna i Cotswolds, visade upp sig och fick på detta sätt reaktioner och impulser från gamla f.d. morrisdansare ute i byarna. Tillsammans med några andra danslag bildades "The Morris Ring" år 1934 och sen växte intresset, om än långsamt, hos engelsmännen för denna sin egen danstradition.

Det sista (senaste) uppsvinget för morrisdans kom i början av 70-talet i samband med 'folkmusikrevolutionen'. Engelska folkrockband som Fairport Convention, Steeleye Span och Albion Band började med irländsk och skotsk folkmusik, men vände snart intresset inåt det egna landet med dess egen särart av folkmusik och dans. Morrisdans och morrismusik fick därmed en ny lyskraft och lockade många nya dansare att börja ansluta sig till närmaste morrislag. I dag finns kanske 500 sådana danslag i England.

(Anm. Det som sagts på dessa sidor gäller i huvudsak "Cotswold morris". Historien bakom tex. Lancashire Morris, Border morris och Molly dancing ser lite annorlunda ut)

Hur det började eller Min svenska morris-historia, kapitel 1. av Mats Hansson

Hur många gånger har jag inte fått frågan (och andra med förden delen) "Hur började det där med eran morrisdans egentligen?" Och varje gång jag har försökt svara på frågan har jag liksom gett upp på förhand. Jag hade att välja mellan svaret "Det började med en kurs i mars 1979" eller en utläggning som skulle ha tagit två timmar av åhörarens tid i anspråk (han eller hon hade sannolikt tröttnat på att lyssna efter en kvart). Men nu kanske det är dags att försöka formulera ett ordentligt svar, så här när jag fått lite perspektiv på 70-talet. Det blir inte två-timmarsversionen men kanske tillräckligt mycket för att utgöra en guldgruva för den eventuelle forskare som år 2089 får i uppdrag att skriva doktorsavhandlingen "Eken Morris — en studie i morrisdansens tidiga utveckling i Stockholm mot slutet av 1900-talet."

Min väg till morrisen gick genom musiken — den som legat på skivtallriken och den som jag spelat själv. Det hela var en långsam, gradvis utveckling av mitt intresse för England, engelsk folkmusik och dans. Detta upptog åren 1971 — 1979 med en viss acceleration mot slutet av perioden. Som i all utveckling finns dock enstaka händelser som påverkat mycket snabbt och kraftigt. Tre LP-skivor har utgjort sådana trappsteg för mig.

Skiva nr. 1 var "Liege and Lief" med Fairport Convention, ett folkrockband som lyste ganska klart på den engelska stjärnhimlen i skiftet mellan sextio- och sjuttioalet. Jag köpte skivan 1971, mest av en slump. Jag var på den tiden en jazz- och rockintresserad yngling som i likhet med många andra vid denna tid börjat glänta lite på folkmusikdörren. Lyskraften från "Liege and Lief" var otrolig (och berör mig fortfarande när jag spelar den). På konvolutets insida fanns en massa mysiga bilder från anglo-saxiska folktraditioner. Liksom i förbigående noterade jag den lite otydliga bilden av några ljusst klädda män med en massa fransar som höll på med någon mystisk rit...

Genom några resor och lite andra LP-skivor var intresset för den anglo-saxiska folkmusiken ett faktum. Spåret ledde dock dock först till den gröna ön västerut och jag blev helt klart vad man kunde beteckna som "Irlands-freak". När jag gjorde lumpen 1973 kom jag via en lumpar-kompis i kontakt med embryot till ett folkmusikband. Jag spelade tinwhistle och med min bror som anslöt sig så bildades "Black Velvet Band" med irländsk och amerikansk folkmusik på repertoaren. När jag muckade köpte jag mitt första dragspel, ett enradigt.

Skiva nr. 2 (av betydelse) köpte jag sommaren 1974 i Lincoln i England efter det att Annika och jag hade liftat omkring i Wales. Det var "Adieu to Old England" med Shirley Collins. Det blev en närmast chockartad upplevelse att lägga den på skivspelaren hemma i Rinkeby. Vad var det här? Engelsk folkmusik? Jag insåg plötsligt att det riktigt engelska var fullständigt väsensskilt från det irländska och det skotska. Borta var det gaeliska, bortat var tinwhistles, banjos och säckpipor. Här var istället concertina och dragspel och en massa andra underliga instrument. Och harmonierna: Snälla, vänliga men ändå exotiska på det mest förföriska sätt. Och John Watchams sätt att spela en låt som hette "Lumps of Plum Pudding" (det var visst en s.k. "morris dance" enl. skivomslaget) var nästan löjligt att höra första gången, tills man så småningom började förstå hela vidden av detta mästerliga spel på concertina. Jag började mer och mer inse att jag (liksom nästan alla andra folkmusikfantaster vid denna tid) inte visste ett jota om genuin engelsk folkmusik utan bara trodde att det var någon slags halvtrist fortsättning på den mera 'äkt' irländska och skotska folkmusiken. Jag var nästan grundlurad, men nu hade jag vaknat.

Vi fortsatte med Black Velvet Band under 1974 och 1975, det var irländskt så det förslog och vi började nästan bli lite av kändisar för "folk" folket här i stan. Vi hördes ibland på musikpubar som Kurbits och Magnus Ladulås (där man inte behövde tända en cigarett för att röka). För min del var det irländska nästan redan kört, min hemliga böjelse var syd-England, Shirley Collins och John Watchams outgrundligt fina låtar på concertina. Nästan i smyg lärde jag mig några av dessa låtar på mitt enradiga spel, vad det var för slags danslåtar visste jag inte riktigt och inte lät mitt spel så vidare likt skivan heller.

I mars 1976 var jag och Annika i London en vecka. Vi lyckades snoka rätt på Cecil Sharp House och såg att man på lördagkvällen skulle ge en konsert med diverse engelska folk-musiker. Med på listan var också någonting som hette "Albion Morris Men". Det sa mig inte så mycket, men hade inte ordet "morris dance" förekommit på skivomslaget till Shirley Collins-skivan? Vi gick dit.

In träder en man i vit skjorta, svarta knäbyxor och med en concertina i handen. Han håller upp instrumentet mot mikrofonen och strax fylls hela salen uppav ett otroligt tonflöde. Med en kompromisslös själv-säkerhet spelar han en låt som mycket påminner om John Watchams spel på min skiva därhemma (långt senare insåg jag att detta faktiskt var John Watcham). Jag hann knappt tänka tanken färdig förrän det rusar in sex män med rasslande bjällror och näsdukar i händerna och omedelbart, med samma självsäkra stil som musikern, börjar en dans som jag aldrig skådat tidigare. Nu faller alla pusselbitar på plats och allting stämmer med ens. Bilden på insidan av "Fairport"-skivomslaget, John Watchams låtar på concertina, ordet "morris dance", "Albion Morris Men". Jag kände omedelbart att detta var en mycket engelsk folkdans-tradition och också att det var frågan om något mycket gammalt. Och vilken dans sen! Vilken energi och utlevelse. Käppdanser avlöste näsduksdanserna. Så här efteråt kan jag inte urskilja eller minnas någon enskild dans, men jag uppfattade då allting som sprunget ur en och samma källa (naturligtvis körde man då precis som nu olika morris-traditioner på denna uppvisning). Jag uppfattade inte heller enskilda steg eller figurer

(jag var ju själv ingen folkdansare). Morris-dansen gick helt enkelt i sin helhet rakt in i mitt hjärta och har stannat kvar där sedan dess. Jag har vid varje uppvisning med Eken Morris alltid önskat att det sitter åtminstone någon bland publiken som skall få ta emot upplevelsen av morrisdans på det sätt som jag fick denna marsdag 1976.

Året 1976 blev det år då jag slukade allt som kunde ha med engelsk morrisdans att göra. Black Velvet Band förde en tynande tillvaro och upphörde helt mot slutet av året. Den 3:e "stora" LP-skivan köpte jag detta år: "Morris On". Morris-musiken visade nu en ny sida: Det friska, svängiga och otroligt glädjefyllda. Pang på rödbetan. Här var min musik! Skivan gav mig förtröstan på mitt instrument, dragspelet. Jag inhandlade i början av 1977 ett tvåradigt dragspel, spelade låtarna från "Morris On" som besatt och se, det började nästan låta morris.

I januari 1977 var folkmusikgruppen "Albion Dance Band" på Radiohuset i Stockholm. Bara namnets likhet med morris-lagets var nog för att locka dit mig och Annika. Erik låg i magen så vi deltog inte i (country) dansen. Eddie Upton dansade en morris solodans och jag började lägga märke till hur morris-stegen egentligen fungerade, vilket naturligtvis var omöjligt för en amatör som jag. Kunde man rentav lära sig dansa morris? Under våren blev jag mer och mer medveten om att det faktiskt var dansmusik jag spelade, och dansmusik borde avnjutas i samband med dans. Det började dessutom bli lite ensamt att riva av morris-låtar inför en obefintlig eller liten publik som satt som levande frågetecken. Kunde jag bara få igång ett morrisdanslag här i stan så skulle vi åtminstone visa folk att någonting mer fantastiskt än denna rituella engelska dans kan man inte få se!

I april 1977 startade jag mitt enmansprojekt "Morrislag i Stockholm". Så här efteråt borde det egentligen inte ha lyckats. Jag kunde själv ingen som helst folkdans, jag hade inga kontakter inom detta område, jag hade heller ingen större föreningsvana och kände ingen som skulle kunna tänka sig ingå i ett sådant morrislag. Jag visste själv inte mycket om morrisdans som sådan, allt jag hade var lite låtar som jag kunde klämma fram i (troligtvis) felaktigt tempo på mitt tvåradiga spel. Var skulle jag börja? Jag beslöt att börja med problemet 'lärare'. Jag skrev till English Folk Dance & Song Society och frågade om de hade adressen till Albion Morris Men, det enda morrisdanslag som jag kände till namnet på. Jag fick adressen till Ashley Hutchings ("pappan" till Fairport Convention, Steeleye Span och Albion Dance Band). Vilken anknytning denne man hade till Albion Morris har jag begripit först långt senare. Alltnog, jag skrev till Ashley som lämnade mitt brev till David Busby i Albion Morris Men. Och se, redan i september 1977 hade jag en lärare: David Busby, foreman för det lag jag sett uppträda i London föregående år var villig att komma hit 1 — 2 veckor och lära oss morris. Det hela gick nästan för bra. (Jag skrev också till the Morris Ring, den engelska morrisfederationen, men svaren därifrån var ej uppmuntrande och jag har förträngt dem ur mitt medvetande).

Nu till problemet att skaffa elever till min tänkta morris-kurs. Via en arbetskamrat som dansade i Vasa ringen lyckades jag prängla ut en bilaga till ett cirkulär från Svenska Ungdomsringens Stockholmsdistrikt. Distriktet hade ett möte i medborgarhuset (21/9 1977), jag var där och kämpade med näbbar och klor för att få med min bilaga, som naturligtvis var ett rekryteringsbrev till en kurs i morris. Mötet ansåg att detta var för mycket utanför den vanliga verksamheten i Ungdomsringen, men av någon anledning (kanske insåg någon det goda i att låta en liten ensam man med en ide få utnyttja etablissemangen inom folkdans på detta sätt) togs beslutet att låta bilagan gå med, om Vasa-ringen verkligen lovade betala de 15 kronor som var avgiften för en sådan här sak. Puh! Mötets verkliga behållning var att två ynglingar vid namn Rolf Dahlström och Lennart Alfredsson kom fram till mig efteråt och direkt anmälde sitt intresse till kursen, dessa två blev på detta sätt de första 'morris-pionjärerna'.

Rekryteringen av elever gick rätt trögt, responsen på min cirkulärbilaga var högst måttlig. Kanske beroende på att jag ej kunde ge något defintivt datum för kursen. En av de som hörde av sig var Leif Epel från Järva Gille som verkade mycket tänd på det hela och insisterade på att göra detta till en verksamhet inom Gillet. På detta sätt skulle det fixa sig med lokaler mm. Detta var otroligt uppmuntrande för mig. Plötsligt fanns där någon annan som kunde ta lite ansvar för denna cirkus som jag satt igång med, det fanns både lokal och en föreningsanknytning som gjorde det hela fullt genomförbart. Denna positiva inställning från Gillets 'kärn-gäng' vid denna tid var oerhört betydelsefull för morris-gruppens tillblivelse och skall sent glömmas.

Allt som behövdes nu var några fler elever samt att verkligen få hit David Busby en vecka eller två. Men nu gick det trögt igen. David lovade först att komma i april 1978, men var tvungen att skjuta på det hela till sommaren. Detta sprack även det, killen var plötsligt nerludad med jobb, främst på National Theatre i London som koreograf för "Larkrise to Candleford". I oktober 1978 var David 'road manager' för en Sverigeturne med Albion Band. Bl.a. gavs en konsert på Uppsala Musikforum som Annika och jag bevistade. Dagen efter var David hemma hos oss på middag. Efter att ha pratat igenom det här med morriskursen beslöt vi att David skulle försöka få någon annan i Albion Morris Men att komma hit och ge en kurs, själv trodde han inte längre att han hade tid.

Nu började det hända saker. Efter några brevväxlingar dök Adrian Turnham upp (liksom David från Albion Morris) med ett brev (i februari 1979) och förklarade sig villig att komma en vecka, från 24:e mars till 31:a mars 1979. Det var nu februari och det gällde att handla snabbt. Ny kursaffisch att cirkuleras, kolla med Leif Epel om lokal, skicka pengar till Adrian för flygbiljett, aktivera de kontakter med elever jag hela tiden hade försökt hålla 'varma', lära mig spela rätt låtar för kursen osv.

Kursen kostade 120:- för eleverna och skulle hållas på kvartersgården Kvarnen i Kista. Det började komma in lite anmälningar och det hela verkade riktigt trevligt. Först nu slog det mig att jag hela tiden utgått från att det skulle vara manliga deltagare till kursen, jag kände då inte till något engelskt morrislag med kvinnliga dansare och det hade i all korrespondens med England liksom varit självklart att det skulle vara

killar. När jag nu började få in anmälningar till kursen även från tjejer verkade det dock absurt att avvisa dessa, vi behövde alla dansare vi kunde få. (Detta är i själva verket den enkla förklaringen till varför Eken Morris är ett 'mixed morris team' idag). Jag kollade dock med Adrian att han inte misstuckte och det gjorde han givetvis inte.

När jag hämtade Adrian på Arlanda lördagen den 24:e mars 1979 var det hela lite nervöst. Hur var egentligen en engelsk morrisdansare, kunde han verkligen motsvara de förväntningar jag och andra hade på honom? Adrian visade sig dock väl vuxen uppgiften. Han var i grunden en rätt vanlig Londonbo i 26-årsåldern som spelade squash och gick på rock-konsert med "Queen" lika självklart som han dansade morris (vilket han gjort sedan 11-årsåldern).

Nu gällde det för mig att prestera musiken. Adrian och jag gick igenom danserna i vardagsrummet. Jag fick fila lite på tempot, försöka lära mig när B musiken skulle tas om en gång till, Highland Mary från Bampton kunde jag inte alls men det gick lika bra med Bledingtonversionen av samma dans. Det hela var minst sagt pirrigt.

När vi samlas första kursdagen på "Kvarnen" slår det mig att jag inte har en aning om det är svårt eller lätt att dansa morris, kanske är detta ett omöjligt projekt. Men under kursens gång så klarnar det hela fint ner Adrians proffsiga ledning och vi gör framsteg. I mitt huvud börjar redan nästa fråga att mala: Kan vi klara av att fortsätta själva sen Adrian åkt hem, kan vi av detta gäng bilda Sveriges första Morris-danslag?

Vårdanser friska . . .

ARSTIDERNAS växlingar har varit människan en källa till kult och riter under hela hennes historia. Vårens inträde och i överförd bemärkelse livets seger över vinterns död har gett upphov till tacksamhetsfester i alla naturnära kulturer där våren alls märks.

I England finns i den sk Morris-dansen ännu kvar spillror av en i förkristen tid vida spridd högtid till Jenna livets återvänder. Svärtade i ansiktet och iförda olika symboliska tillbehör som bjällror, band, käppar, vita näsdukar, falliska och andra hattar, dansar Morrismännen in våren, åtföljda av musikanter, Robin Hood-figurer och hobbyhästar.

Nu i år har våren visat ett ovanligt svalt intresse för Sverige, men vi kan vara lugna. Morrisdansaren Adrian Turnham är i Sverige sista veckan i mars och håller en kurs i ämnet då. Om tillräckligt många intresserade hör av sig (till Mats Hansson, tel. 08/752 96 05) kommer man att ordna festligheter i traditionell stil, och det vore väl trevligt att praktiskt kunna visa sin tacksamhet för att solen återvänder.

★ Morris

heter en alldeles speciell folkdans som har dansats i Sydengland sedan medeltiden. En grabb som heter **Mats Hansson** tycker nu att vi också ska lära känna den, så på eget initiativ har han ordnat en kurs i Morris. Han har lyckats plocka hit en lärare från England. Kursen tar en vecka och börjar söndagen den 25 mars på Kvarnen, kvartersgården i Kista.

Dagens Nyheter mars 1979

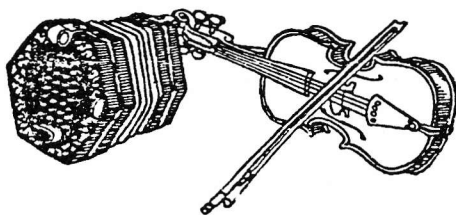
MORRIS DANCES OF ENGLAND

KURS I ENGELSK FOLKDANS

Morris Dancing är en folkdansform från (syd-) England med rötter långt ner i medeltiden, en av de märkligaste folkdanstraditionerna från Nord-Europa. Dansen hade ursprungligen ett rituellt syfte och dansades enbart av män. Den dansas idag i grupper om sex dansare, klädda i vita kläder med band och fransar i starkare färger. Karaktäristiskt är också bjällror runt knäna och näsdukar eller käppar i händerna. Musiken spelas på dragspel eller fiol.

En dansare från Englands mest kända Morris-grupp, the Albion Morris Men, kommer till Stockholm sista veckan i mars för att hålla en veckas intensivkurs i Morris dancing. Första kursdagen är söndagen den 25/3 -79 på eftermiddagen. Därefter dansar vi varje kväll i veckan och sista kursdagen är lördagen 31/3 (e.m.). Kursen är förlagd till Kista och anordnas i samarbete med Järva Gille och med Folklore-Centrum. Kursavgift är 120:-.

Är du intresserad att delta, hör av dig till

Mats Hansson
Sorögatan 3 III
163 41 Spånga
Tel.hem:752 96 05
Tel.arb. 81 01 00

Inbjudan till den första kursen i morrisdans 1979

HUR DET FORTSATTE...

av Jan Ivarson

Min första kontakt med Morris var på Durham Folk Festival, där jag sommaren 1978 bl.a. såg Green Ginger Morris Men dansa.

Väl hemkommen, på våren 1979, dök Bertil upp en fredag på skotska dansen och delade ut ett papper om kurs i Morrisdans. Jag nappade direkt. Dessutom lyckades Bertil entusiasmera tre tjejer — Ulla, Anna och Suzanne.

SÖNDAG 25:E MARS — MORRIS 12:30

Morris 12:30. Den noteringen hittar jag i min almanacka söndagen den 25:e mars 1979. Då samlades en förväntansfull skara på Kvarnen i Kista — en fritidsgård där Järva Gille hade lokaler.

Lennart Alfredsson, Ulla Axelsson, Rolf Dahlström, Kjell-Ove Dunkert, Leif Epel, Bertil Forsberg, Jan Ivarson, Anna Järnefors, Rickard Kumlien, Suzanne Lundblad, Marie Pettersson och Izzy Young var de förväntansfulla eleverna. Läraren kom från England och hette Adrian Turnham. Mats stod för musiken.

Under söndagen och kvällarna följande vecka kämpade vi med Bampton, Headington och Adderbury. Izzy hade dansat Morris när han bodde i New York men för oss övriga var allting nytt och ovant. Adrian var en tålmodig lärare, vi kämpade med armar och ben, mätte bredden på "setet" mot stora salens element och svettades.

MATS MORRIS MEN ?

Efter den inledande kursen beslutade vi oss för att fortsätta. Ett morrislag måste ju ha ett namn och efter många (och dåliga) uppslag kunde vi enas om EKEN MORRIS DANCERS. Visserligen fanns det ju inga ekenskisar med i gänget men namnet gav en anknytning till Stockholm och en möjlighet till sponsring från Sparbanken...

Mats visade oss bilder på olika danslag och vi enades om att vit skjorta och vita långa byxor var det som passade oss. Eklövet skulle vara vår symbol och Anna lovade att trycka upp märken. Mats satt hemma i Kista och sydde baldricks i långa banor. Tillsammans med Rickard, på hans balkong i Ör, skar vi två till det svarta skinn som skulle vara underlaget till bellpads. Walles musik länsades på bjällror.

En lördag hade jag varit på Klara Arbetarbod och köpt ett par vita byxor. På Drottninggatan stöter jag i hop med Rickard som är ute i samma ärende. När han får syn på mina byxor vill han också köpa ett par. Vi återvänder tillsammans till affären.

Rickard: — Jag vill köpa ett par Morrisbyxor!

Ung tjej bakom disken: —???

Rickard förklarar vad Morris är och vilka byxor han vill ha. Efter att provat ut rätt storlek dansar Rickard runt i affären och övertalar sänar expediten att komma på vår nästa träning.

Under hösten 1979 hade vi tränat tillräckligt för att våga oss på en uppvisning! Dessutom hade gruppen fått förstärkning bl.a. av Agneta Larsson. Kista centrum blev vår premiärplats. Fredagen den 30 november samlades sex dansare och en musiker i Centrumgården, Kista C, för att ikläda sig vår Morrisdräkt. Premiären utfördes av Agneta, Bertil, Jan, Lennart A, Rickard, Ulla och på dragspel Mats.

Ytterligare två uppvisningar hann vi med under 1979. Royal Scottish Country Dance Society och Stockholm Caledonian Dance Circle besöktes under december.

NYA DANSARE

Vår andra nybörjarkurs startade redan i januari 1980. Annika, Jagh, Susanne B och Åke fanns med bland de intresserade nybörjarna. Under våren gjorde vi flera uppvisningar, bl.a. på folkdansgillet Kedjans gårdsfest där Rickard och jag lurade Mats när vi dansade "Old Woman" (Headington). Vi kastade om uppställningen och den stackars musikern visste inte vem som skulle börja och när! Men allt går bara man har lite vilja, man kan ju till och med vissla musiken medan man dansar, säger Rickard — fast det kanske var för 10 kg sedan.

En grädisig fredageftermiddag i maj dansade vi för första gången på Stockholms gator och torg. Vi passerade affärernas stängningsdags innan vi var färdiga och avslutade på ett nästan folktomt Sergels Torg. Här var det premiär för vår första fool, Lars Erik.

MORRISSEKTIONEN — JÄRVA GILLE

På Järva Gilles årsmöte i mars 1980 beslutades att Morris-gruppen skulle ingå som en egen sektion i Gillet. En pådrivande kraft till att vi hamnade under Järva Gilles "beskydd" var Leif Epel. Vi har väl haft ett mycket "fritt" förhållande mot Järva Gille men frågan är om vi hade klarat oss så länge utan det stöd som det innebär att vara del av en stor organisation.

Unika i Norden — morrisdansarna på Kistagården

JÄRVA

NYHETER

19

16 april 1980

Mats Hansson och Rickard Kumlien, på bilden här nedan, är unika. De ägnar sig nämligen åt något så ovanligt som morrisdans. En uråldrig typ av engelsk folkdans som bl a genomförs med kapp-

par och näsdukar. Morrisdans utövas överhuvudtaget inte i Norden. Utom i Kista. Närmare bestämt på kvartersgården Kvarnen där 15 tappra träffas för att öva in de komplicerade stegen en gång i

veckan. Jätteroligt tycker de som håller på. Både tjejer och killar i alla åldrar. Fast i England är det bara män som får dansa...

SIDAN 19

Foto: BENGT KRISTOFERSON

Nordens enda morrisdansare finns i Kista

Vet du vad morrisdans är? Jaså inte det. Men det är kanske inte så konstigt. Det finns nämligen bara femton morrisdansare i hela Norden! De har sitt högkvarter i Kista på kvartersgården Kvarnen. Där träffas de för att öva varje torsdag kväll.

Morrisdans är en form av folkdans som funnits i åtskilliga sekler. Den kan ha funnits redan på 600-talet. Forskare har också spårat gemensamma drag mellan den engelska morrisdansen och vad som i Spanien på 1500-talet kallades för morisco. När engelsmännen då for ut på krigsstråt till Spanien kände de igen sina egna morrisdanser. Det bör alltså ha funnits ett gemensamt europeiskt ursprung till dansen.

Självva ordet morisco har härlett till ordet morer och den tidens kamp mellan muhammedaner och kristna.

Från England

Till Kista har morrisdansen kommit från England och en dansare som heter Adrian Turnham — förmedlande länk är Mats Hansson:

— Jag var intresserad av irländsk folkmusik och så småningom även av folkdanser. Jag fick kontakt med Adrian Turnham och för ungefär ett år sedan fick vi honom att ordna en intensivkurs för oss här, berättar Mats Hansson som nu leder gruppen i Kista. Den tillhör Järva Gille.

Från början hade morrisdansen i första hand ett rituellt syfte. Den dansades enbart av män, som hade sin högsäsong för framträdanden kring pingst.

I Kista består gruppen av både kvinnor och män. Till fasa för engelsmännen som i linje med sin berömda konservatism inte tillåter kvinnor i sina grupper. Däremot går det bra för hugade kvinnor att ägna sig åt morrisdans i USA.

Uppvisningsdans

Morrisdans är en ren uppvisningsdans. Den är hårt styrd. Varje melodi (som ska framföras på dragspel eller fiol) hör ihop med en viss dans. Det finns alltså lika många danser som melodier.

I slutet av 1800-talet låg den engelska morrisdanstraditionen i dödsrykningar. Och förmodligen hade den helt dött ut om inte en man vid namn Cecil Sharp hade rest omkring och tecknat ned danserna. När det gäller själva musiken är källmaterialet större. Det är betydligt lättare att teckna ned melodier än danssteg.

Alla morrisdanslag har sin egen dräkt. Så även Eken Morris Dancers som gruppen i Kista har döpt sig till. De har valt rött, grönt och gult till sina färger och själva lagsymbolen är ett eklöv.

Grunddräkten består av en vit skjorta och vita byxor och så de stora korslagda banden som kallas "baldricks".

Morrisdansarna i Kista har

● Morrisdansarna i Kista tränar en s.k "stickdance" med nyinköpta träkäppar. Mats Hansson står för dragspelsmusiken och Agneta Larsson, Annika Hansson, Jagdev Rehal, Lars-Erik Norstedt, Susann Brander och Rickard Kumlien övar stegen.

Foto: BENGT KRISTOFERSON

— Vi är en liten men entusiastisk skara

valt sina danser från Cotswold. Det är distrikten Gloucestershire, Oxfordshire, Warwickshire och Northamptonshire.

Nya käppar

Dansarna använder sig av näsdukar eller käppar när de

dansar. När Järva Nyheter besökte Kvarnen hade man just fått nya käppar. Men än så länge hade de inte fått den rätta "tonen" tyckte gruppen.

Hur ser då framtiden ut för Eken Morris Dancers?

— Jag tror att vi även i fort-

sättningen kommer att vara en liten men entusiastisk skara, säger Mats Hansson och klämmer i med nästa dragspelslåt. Dansarna fortsätter att öva sina morrissteg och deras näsdukar fladdrar i luften.

ELISABETH SKOGLUND

DANSA I RADIO?

Kan man dansa i radio? Fråga Rickard. Han tillhör de få som utfört konststycket. Under Järvastämman 1980 blev Mats och Rickard intervjuade i Järva Närradio och Rickard dansade "Ladies pleasure" (Bledington).

ADRIAN IGEN!

Vi har fått blodad tand och vill lära oss mer. Adrian hörsammar vår inbjudan och kommer i oktober 1980 för att lära oss nya danser. Vår repertoar ut ökas med bla danser från Lichfield. Eken följer upp med en egen nybörjarkurs där bla Lennart Å för första gången provar på dubbel och singelstep. Börje, som dansat lite Morris i England, Ingrid och Ulf börjar också dansa med Eken efter kursen.

SKEPPSHOLMSGÅRDEN

I maj 1981 hade vi en kväll tillsammans med amerikanska squaredansare på Skeppsholmsgården. Med en fulltalig publik dansades engelska countrydanser och amerikanska squares och Eken visade morris danser.

CENTRUMGÅRDEN

Tordagkvällarna på Kvarnen tog slut under 1980 då stora rummet inte längre blev tillgängligt. Vi kämpade på i ett av de mindre rummen men flyttade sedan verksamheten till Centrumgården nere i Kista centrum. Under 1981 gick verksamheten verkligen på kryckor. Flera torsdagskvällar bestod de trogna av endast Mats, Jan och Lennart Å. Flera gånger började man misströsta om det verkligen skulle gå att fortsätta med verksamheten, men skam den som ger sig...

SKÄRHOLMSFRUAR

Föreningen "Hem och Samhälle", de "arga Skärholms fruarna", bjöd in oss att dansa på deras julavslutning/luciafest 1981. Jakobsdals gård i Bredäng, med lågt i tak, invaderas av vilda morrisdansare. Börje skrålar "Sidestep right å sidestep left..." och vi gör vårt bästa för att slå ner lamporna i taket.

1982, ETT LUGNT ÅR?

English Conversation Club firade sitt 60 års jubileum februari 1982. Naturligtvis uppträder Eken Morris under jubileet. Mats bror, Kjell, fanns också med bland artisterna.

Tillsammans med en tre veckor gammal Jonas uppträdde vi i Gubbängens Medborgarhus för ABF/Farsta 29 mars. Publiken sitter tätt in på dansarna och stämningen är hög. Stickorna ryker i käppdanserna och Rickards glasögon far av näsan i "Jockey to the fair" (Brackley). Viss förvirring uppstår under "Blue Eyed Stranger" (Headington) då nummer ett skriker "WHOLE HEY" men själv börjar dansa en rounds.

Vi besöker Malmköping under "Gammeldags marknad" maj 1982. Rolf träffas av flygande delar från splittrade käppar och blodvite uppstår under dansen. Till sammans med övriga deltagare går vi i procession till museispårvägen, vi dansar förstås "Winster procession", ett tröttsamt företag då vägen var lång. En trevlig utflykt med picknick i det gröna och spårvagnsresa.

Årets nybörjarkurs hölls i Vasastadens föreningsgård på Karlbergsvägen. Kjell, som sedemera visade sig vara en hejare på att bocka hönsnät så att det liknar en älg, och Ann fortsatte att dansa med oss efter kursen.

MOOSES

Varje morrislag med självaktning måste ha en "animal", en mascot. Vad passar bra för ett svenskt morrislag om inte en älg. Sagt och gjort, hemma hos Mats samlas ett gäng älgmakare. Kjell bockar hönsnät och Moores är ett faktum.

TRÄNINGSLOKALER

Efter en tid på Centrumgården i Kista Centrum flyttade vi hösten 1981 tillbaka till Kvarnen. Under 1982 lades föreningsverksamheten vid Kvarnen ned och vi fick flytta våra träningskvällar till Husby Träff, där vi fortfarande 1989 tränar.

HATTAR

Eken har beslutat sig för att skaffa hatt! Efter mycket sökande hittar Ingrid en lämplig hatt på Hattbaren i Götgatsbacken — en svart filthatt. Hattarna dekorerar med blommor och blader en söndag i april 1983 hemma hos Jan och Ann i Enske.

Vällingby

• Rituell engelsk folkdans framför Eken Morris Dancers utanför trappan i Vällingby Centrum på lördag kl 13.00

DN Nordväst september 1980

Highland Games
83 HELSINGBORG
COUNTRY DANCING
PIPE BANDS
FOLK MUSIC

På Stan 21 maj — 27 maj 1983

Fredag

Dans

• SVENSKA FOLKDANSENS vänner fortsätter sina föreställningar på Jarlateatern, Kungstensgatan 2 kl 19.30. Medverkar gör Föreningen Söderringen, Hillkören, Farandole, Eken Morris Dancers och Svenska Folkdansens vänner.

Torsdagen den 18 augusti 1983

NB

DN Runt Stan

Sjätte Järvastämman:

Fioler, bjällror och en såg

ASCOT-UNDER-WYCHWOOD

I samband med att engelska countrydansbandet Muckram Wakes kommer till Stockholm, mars 1983, lyckas vi få till en dag då vi får lära oss Ascot-Under-Wychwood under ledning av Steve Heap. Det här var mer komplicerat än vad vi tidigare provat på — scissors och galleys ställde till en hel del problem.

HELSINGBORG

Höjdpunkten under 1983 var nog Highland Games i Helsingborg. Vår första resa tillsammans. Anja, Ingrid, Lennart A och Rolf lär nog aldrig glömma den resan, inte vi övriga heller. Döm om vår förvåning när vi åker förbi en brinnande bil utanför Ljungby och ser att det är Lennarts bil! Fyra något chockade dansare som står och tittar på när brandkåren släcker elden. Taxi till Helsingborg och sedan dans — "the show must go on".

Vi uppträder på Sofiero bland säckpipor och skotska dansare, kăkar pizza i Helsingör och sover på golvet i ett fritidshem. Moores gör succé bland barnen och blir bjuden på "pipparkaugor". På den efterföljande festen myntas vårt valspråk — STICKS AND BELLS FOR EVER!.

Under 1983 medverkar vi dessutom i Folklore Festival på Jarlateatern, vi dansar hos Åke Franzon (Sundbybergs koloniområde) och på en kall Strängnäs marknad. Våra internationella kontakter börjar ta form då Rickard, Lennart Å, Lennart A och Ingrid möter engelska morrisdansare på folkdansfestival i Kil.

FLERA MUSIKER !

När Mats söndagkvällar tagit sitt dragspel under armen och åkt till Skeppsholmsgården för att spela har han stött ihop med en kille från Cornwall som heter Ron. I trakterna kring 1984 börjar Ron dyka upp på våra torsdagskvällar och utökar musiken.

Vår stadstur sommaren 1983 sågs bla av Steve Walker från England. Steve skulle jobba några år i Sverige, tog med fiol och pianodragspel, och utökade musiken från hösten 1983.

1984 — EKEN MORRIS DANCERS 5 ÅR!

Under över alla under, vi lyckades överleva i 5 år. Jubileumsfesten hålls hos KUR, med många före detta morrisdansare närvarande.

Vi kämpar vidare med Ascot-Under-Wychwood och får ytterligare en duvning i traditionen när Steve Heap kommer på besök, den här gången med en konstellation som kallar sig Dorcas Lane.

4 juli 1984 dansar för första gången någon från Eken Morris Dancers i England då Rickard, Lennart Å och Jan dansar tillsammans med Mayflower Morris Men i Billericay. Några dagar senare representerar Rickard och Lennart Å Eken på Cambridge Morris Ring Meeting. Tänk om man i Morris Ring vetat att Eken är mixed!

På Stockholm Folklore Festival uppträdde vi både i Blå Hallen och på Skansen. Vem kommer inte ihåg badankan som störtade från himlen träffad av en kula under "Shooting" (Adderbury) i Blå Hallen.

Höstens nybörjarkurs ger oss behövt tillskott då Eva F, Mona och Vicky fortsätter att dansa med oss efter kursen.

1985

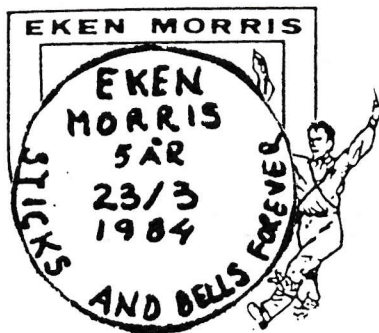
1985 startar med uppträdande på Midvinterstämman i Kalhäll. 3 mars uppträder vi på en stödgala för de strejkande kolgruvearbetarna i England. Under kvällen meddelas från scenen att strejken har avbrutits efter en lång och uppslitande kamp. Har allt varit förgäves? Skall vi låta Maggie Thatcher ta hem spelet?

Steve Walker åker tillbaka till England i april. Vi firar av honom med en fest i ladan på Husby gård. På programmet stod bla ölprovning — lag England (Steve och Ray) mot lag Sverige (Mats och Rickard). Gissa vem som kunde mest om öl? Lag England får träna mer till nästa gång.

Sommaren 1985 besöktes Stockholm av Earlsdon Morris Men. Efter uppträdandet i Kungsträdgården dröjer sig en engelsman kvar, vi pratar lite och han säger att han skall arbeta i Sverige ett tag och att han spelar dragspel. Han heter Roly Alcock. Jag bjuder in Roly till våra träningar under hösten men redan på Järvastämman visar han vad han går för. Roly är en hejare på att spela melodeon och har ett vänsterhandsspel som gör en grön av avvund.

Tillsammans med Roly och hans tjej Kathy åkte vi i slutet av augusti till Katrineholm. TBV fyllde 50 år och vi visade morrisdanser, dansade countrydanser och sjöng engelska sånger med den fåtaliga publiken. Vi var nog fler än publiken men det var bra betalt!

Eken Morris ställde under hösten upp vid in vigningen av en pub på Ericsson /// vid Tellusborgsvägen i Hägersten. Ray blev vederbörigen avfotograferad i baren i full morrismundering för att använda som bevis mot sina skeptiska släktingar hemma i Ipswich, som inte trodde på honom som morrisdansare. Watch your doublestep, Ray!

19.30 – 23.00

SAMKVÄM i Blå Hallen, Stadshuset, för samtliga festivaldeltagare
Under kvällen uppvisningar av: Norge, Tjeckoslovakien, Sovjet-Estland,
Eken Morris Dancers, Piastowie, Forsmark III samt Kedjespelarna

Stockholm Folklore Festival
Blå Hallen 17 augusti 1984

24 augusti 1985

ERICSSON

ENGLANDSTURNE???

Planeringen av en eventuell englandsturne började så sakterliga ta form. De kontakter vi har i England fick brev med hövliga frågor om eventuellt intresse av besök. Vi fick både positiva svar och några avböjande. Tyvärr tejer, alla accepterar inte att ni dansar morris.

London, Eastbourne, Bournemouth, Cheltenham, Tewkesbury och Pebworth var platserna vi skulle besöka. Albion Morris Men, Long Man Morris, Bourne River Morris Men, Englands Glory och Pebworth Morris Men var våra värdar. 21 vuxna och sju barn fördelade på sju bilar blev deras gäster. Att vi blev så många var nog en överraskning för alla och något av en chock för Long Man i Eastborne. Mera om turnen finns i dagboken.

UPPLADDNING

Hösten 1985 och våren 1986 kändes som en enda uppladdning inför den stundande turnen. Vi fixade nya tröjor och knappar med turnetryck och vimplar som gåva till värdlagen. Vi skrev till TOR-Line och försökte förgäves få uppvisning på båten (vilket vi ändå fick till slut, se dagboken). Vi satsade på fiken i Husby gård.

Under våren 1986 hade vi en fest i Rolf och Anjas bostadsområde. En kulan lördag dansade vi i Oppeby utanför Nyköping där Karins föräldrar har en ICA butik. Vi dansade mycket ute för att få träning inför turnen, bl a på Stockholms festdag 6 juni.

I efterdyningarna av turnen hade vi under hösten 1986 flera trevliga engagemang. Aspuddens dag, Enebybergs centrum och ABF-Västerort fick sig till livs äkta morrisdans. Hos ABF i Vällingby fick vi oss alla ett gott skratt under "Come landlord...", en "singing sticky" från Adderbury, där vi alla engagerade oss i sången så mycket att vi glömde bort käpparna i chorus. Höstens nybörjarkurs gav ytterligare tillskott till gänget i form av Ewa B.

OAK APPLE BAND

1986 såg också bildandet av Oak Apple Band. Jan, Mats, Lennart A, Lennart Å, Rickard och Ron började träna i hop en repertoar av engelska låtar för att ha som countrydansmusik. Vi planerade en kväll med engelsk countrydans. 21 mars 1987 hade vi en countrydansfest på Kristinehovs Malmgård på Söder. Fullt hus, det var ca 80 personer som dansade sig svettiga.

1987 — NYA ROSOR

I april 1987 samlades vi till symöte på Monas dagis. Vi sydde nya rosor, de gamla började bli slitna. Kanske dräkten behöver en översyn inför 10-års jubileet?

Vi dansade i Dalens träffcenter, utanför Tudor Arms och traditionsenligt på Stockholms gator och torg. Några av oss dansade på Lennart A och Tittis bröllop i Kilafors 13 juni. I augusti dansade vi utanför Görvälns slott i Järfälla.

Höstens höjdpunkt var kursen i Oddington, med Alf och Helen från Bourne River Morris Men. Två svettiga men roliga dagar i Akalla träff.

VINTERDANS?

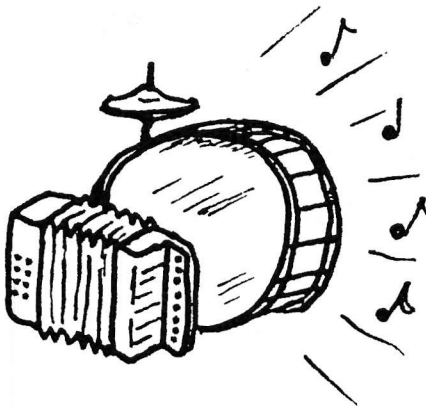
Kan man dansa morris i Stockholm under vintern? Allt går, vi satsar på en "tunnelbaneturne". 13 februari 1988. Start inne i Centralstation. 30 kronor i hatten, bara under "Blue Eyed Stranger" (Headington)! Vi blev vänligen tillsagda att avsluta dansandet och efter tre danser fortsatte vi mot T Centralen, Hötorget och Östermalmstorg som faktiskt har plats för ett dansande morrislag.

I samarrangemang med Järva Gille ordnade Oak Apple Band en countrydanskväll under våren i Akalla träff. Vi dansade ute ett flertal tillfällen under våren och sommaren.

En härlig augustisöndag for vi med båt till Mariefred. Vi spelade på ditresan, åkte ångtåg och dansade i Mariefred. Hemresan avnjöts tillsammans med ångbåtsbiff. En mycket trevlig dag.

1989 — 10 ÅR?

Nu stundar planeringen av vårt stora jubileum. Fest, ny Englandsturne och eventuellt besök från England. Mer om detta får du läsa år 1999 då vi firar 20 år tillsammans, för det skall vi väl?

VARFÖR SKALL MAN DANSA MORRIS?

Undringar av Rickard

Om man hatar musik frampressat ur melodeons, concertinor och liknande tingestar?

Om man tycker att dubbelsteppande, caprande, galleyande, heyande mm är ett onödigt tillkrånglat sätt att förflytta sig?

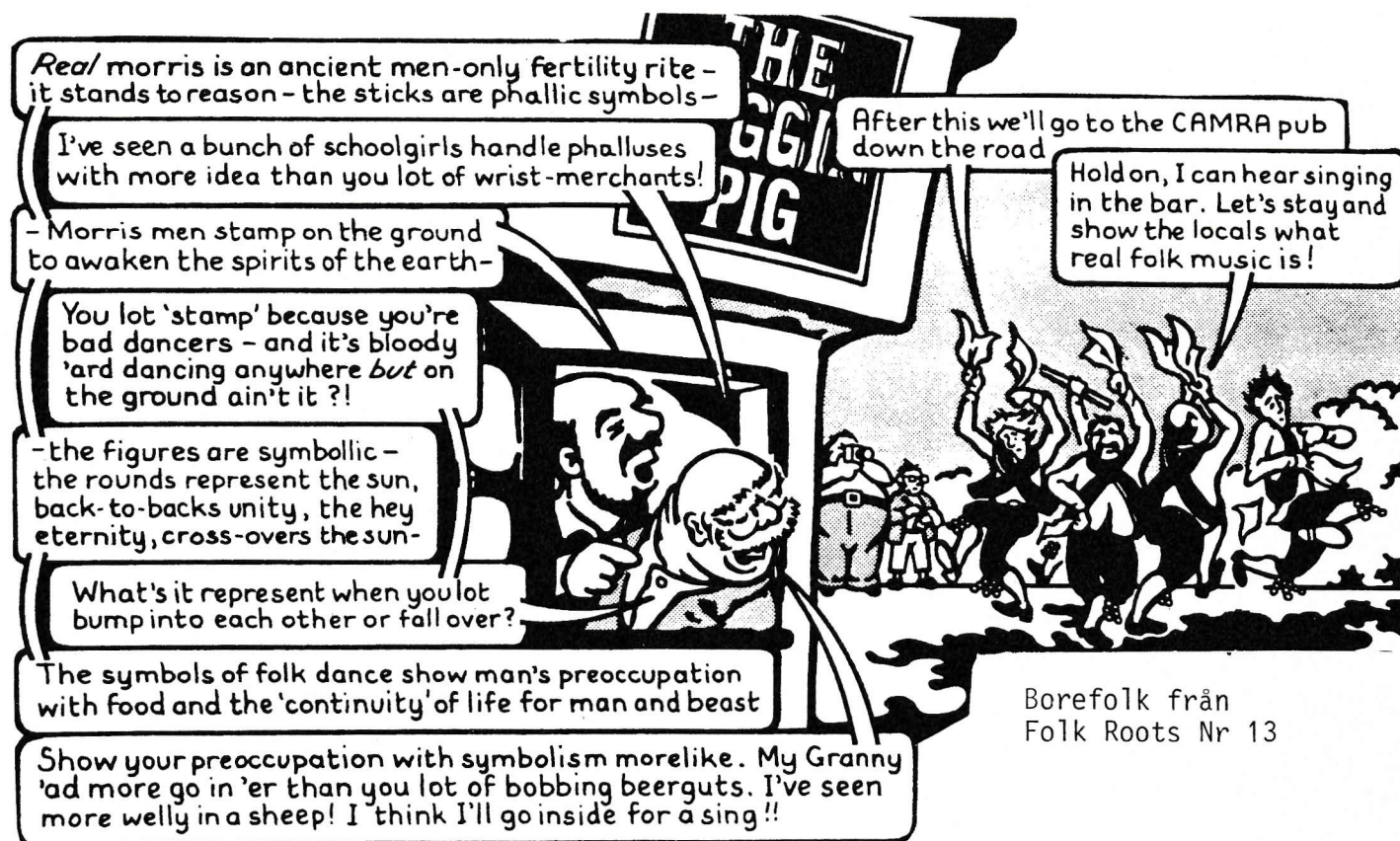
Om man hatar pubar som The Eage*l* i Cambridge, the Fleece i Bretforton, Trip to Jerusalem i Nottingham Castle's källare, Kings Head i Bledington, Old Cob Web i Boscastle, Queens Head i Stow on the Wold mm

Om man föredrar Kavaljer framför Donnington, Hook Norton, Wadworth, Theakstone mm.

Ja, då finns det inte många skäl kvar för att dansa Morris.

Teckning:
Björn Danielsson

VARFÖR BÖRJAR MAN DANS MORRIS?

av Vicky

Det hela börjar med att man ca 4 år tidigare bevistar en danskväll på Skeppsholmen som bla består av en morrisdansuppvisning. Denna danskväll besöker man emedan en av ens gymnasiekompisar pysslar med någon obskyr dans som kallas morris. Det verkar kul, det måste man åskåda. Man tar på sig sin häftiga rosa overall (dumt, den var alldeles för varm att dansa i) och tar sig dit. Det är mycket folk och man känner ingen. Däremot lär man känna flera trevliga människor under kvällen, som är en av de roligaste på flera månader.

Men nu skall vi inte gå händelserna i förväg. Man är där hyfsat i tid, och så småningom börjar uppvisningen. Ett gäng vitklädda människor med blomsterprydda hattar och färgglada band om kroppen och BJÄLLROR på benen dansar in. Vilket liv! Till tonerna av ett vilt dragspel dansar de något vars like man aldrig tidigare sett! Ömsom med pinnar och ömsom med vita näsdukar i händerna far de runt varandra med höga skutt och hopp. Man observerar att de slår ihop pinnarna så att småbitar yr, det ser kraftfullt ut. Man hoppas att ingen tappar sin pinne i publiken... Som mellanspel låter en av killarna en liten docka dansa på ett bräde samtidigt som han spelar för dockan. Det ser magiskt ut. Man häpnar. En annan dans som fastnar i ens minne är en dans med svärd i stället för pinnar. Men den är lugnare och vackrare (och mindre krigisk) än pinnanserna. Man får också lite historik i sig, tex att morrisdansen har sina rötter i medeltiden och att skälet till att dansarna avslutar varje dans med att gå runt i en ring är att djävulen inte skall kunna komma in i dansen. Jojo. Färgrikt, på alla sätt och vis. Allt för snart dansar gruppen ut och uppvisningen är över. Så snart? Det man uppskattade mest, tänker man, var musiken. Den lät glad och uppiggande, roligare än skotsk dansmusik.

Efter dansuppvisningen vidtar svensk, engelsk och amerikansk dans för alla närvarande. Man dansar mycket och dricker mycket läsk och roar sig på alla sätt. Någon morris får man inte dansa, men det är nog inte så lätt som det ser ut, tänker man. Så det är nog inget för mig i alla fall. Och tänk om knäna inte håller, de är ju lite konstiga. Men visst var det kul att se, säger man till kompisen. Säg till när ni har uppvisning nästa gång.

Så går åren. Man pluggar en massa (på universitet och folkhögskola), konstiga saker (som konst, vävning, etnologi), men så börjar man läsa ADB på universitet i Stockholm. Man har fritidsintressen så det räcker och blir över, bla försöker man träna fäktning två gånger i veckan. Fullt upp. Men en dag hösten 1984 ser man av en slump (?) ett papper på en överfull anslagstavla i Frescati där det med kluriga bokstäver står MORRIS. Man hajar till och läser lappen. Det är en inbjudan till en nybörjarkurs i morrisdans som skall hållas då-och-då, där-och-där. Nästan gratis! Ring någon av nedanstående personer och anmäl dig. Vad kul! är den spontana tanken. Man kanske skall testa. Men knäna då? Jaaa, men en helg kurs borde ju gå bra. Och funkade det inte får man väl sluta dansa. Så illa är det ju i alla fall inte, det är ju mest i nerförsbackar med tung rygsäck som det känns. Resonerar man. Följdaktligen noterar man datum och telefonnummer i kalendern efter att man förvånats och glatt sig åt att just den helgen mirakulöst nog var ledig. Det kanske är meningen att man skall prova på, flinar man för sig själv.

Efter några veckor infinner man sig på Husby Träff med träningskläder, bra skor och två vita näsdukar i bagaget, som man lånat av pappa. Man vet inte vad som väntar en, man har ingen aning om hur kul det är, hur fast man kommer att bli, hur trevliga de andra är, nej, ingenting vet man. Oanande hejar man på alla okända människor, men gladast blir man i alla fall av att se två kompisar i ett hörn, som man inte alls visste skulle vara där. Fint med lite stöd. Ens gymnasiekompis som lurade in en i det hela för länge sedan är nämligen inte där och har inte visat sig många gånger sedan dess heller. Man får skapa sig nya kompisar. Det gör man.

Kursen börjar med stegövningar och enklare danser. Både näsdukar och pinnar, fast nu får man lära sig att det heter käppar. Dessa symboliserar fertlity och näsdukarna symboliserar purity. Hm... När lördagen är över har man lärt sig minst fyra danser och kul var det. Inte så vansinligt svårt heller. Hej då, vi ses morrn.

På söndagmorgon upptäcker man till sin fasa att man har träningsvärk under fötterna!! Hur skall detta gå? Man linkar iväg till Husby men väl där glömmar man snart sin ömmande kropp. Nya spännande danser och uppfriskning av de gamla väntar en. Lika kul som dagen före. Knäna helt OK. Under fikapausen bestämmer man att man nog skall fortsätta dansa, i alla fall så länge man trivs och har tid... Man lovar att dyka upp nästa torsdag. Som avslutning på kursen får man prova att dansa med bjällror runt benen och det är extra roligt. Vilket ljud!

Trots den påträngande träningsvärken under måndagen och tisdagen dyker man upp på torsdagen, åter med träningskläder, bra skor och två vita näsdukar. Men dessa är ens egna, inte pappas. Man har investerat i två bländande vita, lagom stora näsdukar. Så nu måste man ju dansa. Och det gör man, hädanefter.

Så går det till när man börjar dansa morris. I alla fall gjorde det det för mig.

(Fotnot: Det enda som hindrar mig från att regelbundet dansa morris är avståndet mellan Uppsala och Husby. Det är ju bekant så att Norra Europas enda morris lagfinns i Stockholm, men jag finns i Uppsala. Beklagligt men sant. Men när jag blir rik och får mer tid så kommer jag igen. Det lovar jag...)

Vicki Schaller

KONSEKVENSER AV ETT KARLSTADSBESÖK.

Augusti 1983 arrangerades en internationell dansfestival i Karlstad. Bland gästande lag fanns Jovial Beggars från England. Jovial Beggars består av ett antal danspedagoger, spridda över hela England, som brukar träffas varje månad. De sysslar med högrestandans danser och contry dances. Fyra stycken Ekenister — Ingrid H, Lennart A, Lennart Å och moi besökte Näcken just denna helg med avsikten att följa J.B. Utöver en trevlig helg, solen i Karlstad skiner verkligen alltid, bytte vi adresser med två tiggare, som visade sig vara morrisdansare. Dessa var — och är fortfarande — Tony Gray i Mayflower MM i Billericay samt Fred Giltroy-Taylor i Bristol MM. Året därpå, 1984, gjorde jag min första resa till England tillsammans med Lennart Å och Molly. Den resan har Lennart kortfattat och knapphändigt beskrivit på annat ställe. Genom Tonys försorg hamnade vi i Cambridge Morris Ring meeting, där CMM firade sitt 60-års jubileum och Morris Ring sitt 50-års jubileum. Det var här vi träffade Foresters från Nottingham, vars squire, Cecil Laughlin, senare besökte oss och lärde ut lite Bledingtonska hooklegs. Genom Freds försorg hamnade vi under vårt andra besök i England, 1985, i Derby där vi tillsammans med bl.a. Longman MM från Eastbourne firade Derby MM 25-års-jubileum. Longman MM var ett av värklagen under EKENS 1:a Englandsturné.

KONSEKVENSER AV EN KONSULTS UPPTÄDANDE.

Under åren 82 till 85 pendlade jag mellan Göteborg och Stockholm. Min uppgift var att installera och vidareutveckla ANN hos ett bilproducerande företag, det handlar inte om MORRIS. Min projektledare i GBG, Bengt Samuelsson, hade på något sätt avtvingat mig ett löfte om att dansa VOL, förlåt MORRIS vid första etappens slut. Det väckte viss uppmärksamhet när en datakonsult utrustad med hatt, bjällror, bandspelare, ett band där Mats spelar Bledingtons Ladies of Pleasure, världens förkylning samt skor, byxor, näsdukar — ej att snyta sig med — mm klampade om kring i landskapet. Bland åskådarna befann sig även Anders Bergsten, Långe-Anders kallad på grund av sin längd. Långe-Anders är bekant med Steve Heap vars svärfar Dennis var gäst när Per-Anders gifte sig. Per-Anders är nu beredd att ta emot England's Glory, som vi besökte under EKENS första Englandsturné. England's Glory fick vi kontakt med tack vare en av deras musiker, Roly Alcock, som vi träffade på Earlsdon Morrismens uppträdande i Kungsträdgården. En av Earlsdons MM musiker, Pete Grassby, träffade vi i the Fleece, den underbara puben i Bretforton, där vi dansade tillsammans England's Glory och Pebworth.

Ps 1. ANN är ett datasystem för behandling av nätplaner.

Ps 2. Bengt var kassör i folkdanslaget Näverluren i GBG, ett lag som 1984 engagerade Dorcas Lane.

Ps 3. Folk påstod att det var första gången MORRIS hade dansats i den datacentralen!

Ps 4. I ladan som hör till Fleece serverades Hanson till Hanssons.

KONSEKVENSER AV ATT SPELA CONCERTINA PÅ ENGLANDS FÄRJAN.

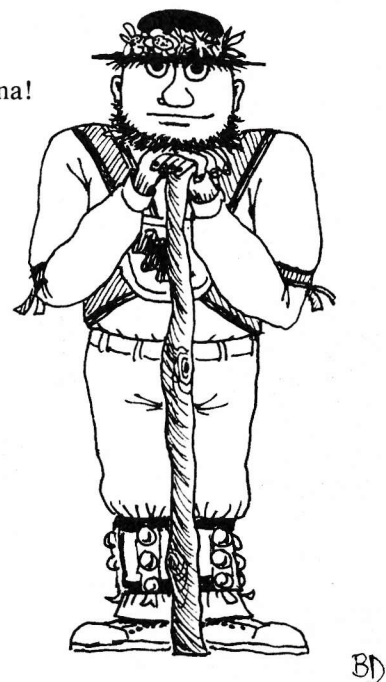
På båten, på väg mot Göteborg, strax innanför Vinga, 1985, satt jag på däck och spelade på min Ball & Beavon, som jag hade köpt hos Chris Algar samma år. Låten jag spelade var "Nutting Girl". Jag hörde ett svagt visslande samt ett rytmiskt fotstampande. Det var Ken Davies, som tillsammans med sin familj var på väg till Norge på semester. Han var squire i Pebworth MM, ett av värklagen under EKENS första Englandsturné!

SLUTSATS

Det är inte svårt att få kontakter, det svåra är att rätt hantera kontakterna!

*The Morris Dance as you must know
Was done by my people long ago
My grandfather, all his brothers too
All my uncles, my brother, my own sons too*

William "Jingy" Wells, c:a 1930
Fool and musician of Bampton Morris Men

Teckning: Björn Danielsson